

Dokumenttype	NOU 1991:16	Dokumentdato	1991-04-30
Tittel	Gjeldsordning for personer med betalingsvansker		
Utvalgsleder	Graver, Hans Petter		
Utgiver	Barne- og familiedepartementet		
Oppnevnt	1990-09-18	Sider	97
Kapittel	2 Sammendrag		
	2.1 Mulighet for gjeldsordning etter gjeldende rett og praksis		

Arbeidsgruppen gjennomgår i kap 3 hvilke muligheter som foreligger for en skyldner til å oppnå gjeldsordninger innenfor dagens regelverk og praksis.

Gjeldsforhandlings- og konkursinstituttet er ikke egnet til å løse de problemer arbeidsgruppen har fått i oppdrag å utrede. Reglene gir en behandling som er for dyr, for omstendlig og som tar for lang tid. Ved konkurs slettes heller ikke restgjelden.

Det rettslige utgangspunkt er at forpliktelser skal oppfylles. Spredt omkring i lovverket, finnes imidlertid bestemmelser som verner skyldnere under gjeldsforfølgning, og som kan føre til lempning av forpliktelser. Ut fra en konkret vurdering kan bestemmelsene gi skyldnere et materielt grunnlag for forhandlinger med kreditorene, med sikte på gjeldsordning. Bestemmelsene gir imidlertid ikke noe helhetlig vern for skyldnere, og gir ingen hjemmel til å slette gjeld som er uerholdelig.

I praksis gis sjelden fritt rettsråd etter reglene i lov om fri rettshjelp, § 13, 3 ledd, hvor skyldneren ønsker gjeldsordning med sine kreditorer. Det preg av økonomisk rådgivning som slik bistand bærer, er tradisjonelt sett ikke noe tema for fritt rettsråd.

Sosialkontorene har hittil dels manglet faglig kompetanse, og dels har rådgivningen krevet for høy engangsinvestering i den enkelte sak, i forhold til de prioriteringer kontorene har måttet foreta. Her skjer det imidlertid en utvikling.

Namsmennene har en sentral posisjon i saker vedrørende gjeldsinndrivelse. I tvangsforretninger skal namsmannen ta stilling til de begjæringer som innkommer, samt de innvendinger som måtte komme frem under sakens gang. Namsmannen er også tillagt veiledningsplikt, noe som gir ham mulighet til å gi debitor råd om hvordan han kan begrense sitt eget og kreditorenes tap.

Arbeidsgruppen har avholdt møter med personer og institusjoner som til daglig arbeider med gjeldsordninger for privatpersoner. Opplysninger som er gitt, kan sammenfattes slik: Skyldnere trenger ofte bistand til å skaffe seg oversikt over egne tilganger og forpliktelser. Selv for dem med nødvendig oversikt, kan det være vanskelig å vite hvordan man skal gå frem overfor kreditorene, og hvilke regler som gjelder. Å starte saken med anmodning om betalingsutsettelse, slik at de påfølgende forhandlinger skal kunne skje uten forstyrrelser, avvises ofte. Erfaringene viser at kreditor tidligst mulig bør gis en fullstendig oversikt over skyldnerens formue og gjeld, inntekter og utgifter. Da kan også forhandlingsgrunnlaget være til stede. Det er gjengs oppfatning at det er ressurskrevende å administrere en gjeldsordning, og det er sjelden kreditorer er villige til å påta seg dette. I de gjeldsordninger man i praksis kommer til, velges den løsning som er best tilpasset skyldnerens økonomi, og kreditorenes samtykke.

Kapittel 2	Sammendrag
	2.2 Gjeldsordning etter andre regler

I kapittel 4 gjennomgår arbeidsgruppen reglene om gjeldssanering i den danske konkurslov og det svenske lovforslag. Arbeidsgruppens flertall gir sin vurdering av ordningene. Det gjøres også rede for to midlertidige lover på tredivetallet om gjeldsordninger for henholdsvis fiskere og bønder.

I Danmark kan fysiske personer søke skifteretten om gjeldssanering. Vilkåret for sanering er at man ikke i overskuelig fremtid kan oppfylle sine gjeldsforpliktelser. Dette skal dokumenteres. Ved vurderingen legges det vekt på gjeldens størrelse og alder. Omstendighetene ved tilblivelsen tillegges stor vekt. Skyldnerens hittidige betjening av gjelden er også et moment. Saneringen besluttes ut fra hva skyldneren med en beskjeden levestandard kan betjene av gjeld i ca fem år fremover. All gjeld stiftet forut for innledning av en saneringssak omfattes på lik linje av gjeldssaneringen. Pantegjeld holdes allikevel utenfor.

Beslutter retten å innlede saneringssak, overtar den ansvaret for sakens opplysning. Den oppnevner i praksis alltid en medhjelper til dette.

Innlede saneringssak skal kunngjøres, med melding til kreditorene om å anmelde sine krav. Det utarbeides deretter status over skyldnerens økonomi, og han fremsetter forslag til sanering og plan for avvikling av restgjelden. Kreditorene innkalles til rettsmøte med skyldneren. Her kan de uttale seg om skyldnerens forslag, men det foregår ingen avstemning, i og med at det er retten som avgjør om sanering skal besluttes.

Søknaden kan delvis imøtekommes, ved å forskyve skjæringstidspunktet for gjelden bakover i tid, slik at bare eldre gjeld rammes av vedtaket. Ved kjennelsen, som også kunngjøres, slettes den gjeld som ikke skal nedbetales etter den foreskrevne ordning. Ukjente kreditorer rammes også.

Det svenske lovutkastet følger i stor grad samme prinsipper og system som den danske lov.

I Norge ble det i 1934 gitt lover om gjeldsordninger for gårdbrukere og fiskere. Statens lånekasser for henholdsvis fiskere og bønder kunne yte lån, både i form av ren refinansiering og som ledd i avkorting av skyldnerens gjeld. Ved bistand fra en kommunal gjeldsmeglingsmann, kunne det også megles om frivillig gjeldsordning mellom skyldner og kreditorene, noe som forhindret konkursåpning og tvangsfullbyrdelse i to måneder. Lånekassens styre kunne vedta gjeldsnedsettelse, på tvers av kreditorenes vilje.

Kapittel 2 Sammendrag

2.3 Reformbehov

Spørsmålet om rett for overforgjeldede personer til å få slettet gjeld, er en ny problemstilling - særlig for personer utenfor næring. Den velferdsmessige side av spørsmålet; i hvilken grad medkontrahenter har et sosialt ansvar, kommer for dagen når den enkeltes grunnleggende velferdsbehov er truet, slik at offentlige ytelser og kontantstøtte ikke strekker til. Den konkursrettslige side av saken skal gi utformingen av saksbehandlingsreglene for hvordan en eventuell sletting skal gjennomføres, og prinsippene for fastlegging av den del av gjelden som er uerholdelig.

Tallmaterialet om privatpersoners betalingsproblemer er mangelfullt. Totalstatistikker, f.eks antall tvangsforretninger pr år, skiller ikke ut den aktuelle gruppen. De gir heller ikke sikkert svar på om tallene har noe med betalingsevne å gjøre.

Gjeldsordninger kan ivareta flere sett hensyn. For skyldneren vil alvorlige betalingsproblemer gjerne føre til at gjeldsbyrden vokser, eiendeler realiseres med tap, og det psykiske og sosiale press situasjonen fører med seg virker alment nedbrytende. I forhold til ervervsituasjonen, kan problemene i noen fall føre til at skyldneren tar svart arbeid, eller faller helt ut av arbeidsmarkedet. Kreditorene taper også. Det er kostbart å følge opp og inndrive misligholdte fordringer. Eventuelle tvangsauksjoner

er nesten alltid tapsbringende. Kreditorerne kan også påføre hverandre tap, ved at de opptrer isolert for å skaffe seg selv dekning. Det offentlige belastes, både gjennom rettsapparatet, som skal håndtere tvangsfullbyrdelsen, og gjennom hjelpeapparatet, ved at det må tre inn når boliger tvangs selges eller når skyldnerens helse og sosiale situasjon brytes ned.

Ut fra ovennevnte betraktninger bør skyldneren i utgangspunktet ha en viss grunnleggende beskyttelse av aktiva for personlig bruk. Hans økonomiske situasjon må vurderes samlet og etter en prosedyre som gir kreditorerne dekning i henhold til gjeldende regler om prioritet og likebehandling. Endelig bør den del av gjelden som ikke gir dekning slettes, slik at gjeldsbyrden ikke fortsetter å vokse og skyldneren hindres fra å tre inn i et normalt samfunnsliv.

Med høy gjeldsbyrde, er en sårbar for et plutselig bortfall av inntekt, f.eks ved arbeidsledighet. Hvor det er klart at bortfallet er midlertidig, bør det etter flertallets vurdering finnes ordninger som hindrer at situasjonen utvikler seg til en krise, og regler som forhindrer at gjelden vokser så mye under inntektsbortfallet, at den er blitt uoverkommelig den dag inntektene kommer tilbake.

Holdes pantesikrede krav helt utenfor en gjeldsordning, vil det måtte avsettes midler til betjening av disse krav. Unnlattelse av å dekke dem, gir ellers panthaver rett til å kreve pantet solgt (på tvangsauksjon). Ved slikt salg bortfaller de pantekrav som ligger utenfor pantets verdi, og gjeldskravet kan inngå i saneringen som et uprioritert krav. Det er imidlertid ikke alltid ønskelig at pantet skal måtte selges på denne måten, etter flertallets oppfatning særlig ikke når det gjelder skyldnerens bolig. Det er derfor behov for en ordning som til en viss grad trekker pantesikrede krav inn i gjeldsordningen. Det naturlige er å la pantekrav innenfor pantets verdi bestå, og sørge for at nedbetalingen av gjeldskravet skjer fullt ut, mens pantekrav som ligger utenfor pantets verdi bortfaller. Ved en slik løsning må pantets verdi fastsettes på en betryggende måte. Spørsmålet om panteretts beskyttelse diskuteres i kap 6, og i Vedlegg 1.

Det er viktig at gjeldsordningsprosedyren er enkel og rask. Det må være lett å fastslå hvor mye av skyldnerens eiendeler og inntekt som kan gå til dekning av kreditorernes fordringer. Veiledning finnes i dekningslovens kap 2 og i sosialkontorenes satser for støtte til bo- og levekostnader. Tidsrammen for avviklingen av gjeldsordningen er også av betydning, men her må en se til at den ikke blir så lang at debitor ikke motiveres til å gjennomføre det løft en gjeldsordning innebærer. Etter flertallets forslag, skal saksbehandlingsreglene legge forholdene til rette for forhandlinger om frivillige løsninger mellom skyldner og kreditorerne. Etter mindretallets forslag skal gjeldssaneringssak innledes straks uten forhandlinger i det offentlige regi på forhånd.

Arbeidsgruppen går ikke inn for at en lov om gjeldsordning gis midlertidig gyldighet. Det antas at utviklingen av det nye betalingsapparatet gjør at det alltid vil være behov for gjeldsordninger, selv om tilstrømningen kanskje vil variere.

Kapittel 2 Sammendrag

2.4 Generelt om flertallets forslag

Flertallets utkast gjelder bare for personer som ikke er næringsdrivende. Flertallet legger opp til en trinnvis ordning, med ulike terskler av krav som graderer skyldnerens rett til å få en løsning etter de ulike trinn. Hensikten er at ordningen skal nå ut til flere, uten at det kreves domstolsbehandling av hver sak. Det er et opplagt behov for anvisning på løsninger utenfor domstolsapparatet. Manges betalingsproblemer skyldes bare uorden, og en systematisk gjennomgang av inntekts- og utgiftsforhold, samt råd i hvordan økonomien kan legges opp anderledes, kan

være løsningen på gjeldsproblemet.

Flertallet foreslår at debitor kan få betalingsutsettelse i tre måneder, for å gjennomgå økonomien og starte forhandlinger med kreditorene. Dette kan forhindre at situasjonen dramatisk forverres for debitor. Kreditorene påføres ikke nevneverdig tap, og ved at betalingsutsettelsen skjer under oppsyn av namsmyndighetene spares kreditorene for kostbar inndrivelse av krav mens opprydningen foregår. Tiltaket sikrer også at kreditorene stilles likt.

Skyldnerens søknad om betalingsutsettelse må være veldokumentert. Faren for misbruk av ordningen imøtegår ved at realiserbare eiendeler som ikke er nødvendige for skyldnerens personlige bruk, og bolig som åpenbart er for dyr, forutsettes solgt. Dessuten tar namsmannen avsetning i skyldnerens aktiva, til sikkerhet for kreditorenes krav. Skyldneren skal videre avgi samtykke til at den del av hans lønn som overstiger det han trenger, skal utbetales til namsmannen for senere fordeling blandt kreditorene.

Domstolens rolle begrenses til en adgang til å stadfeste en gjeldsordning på tross av kreditorers protester. Retten kommer altså inn på siste trinn i ordningen, dersom saken ikke har funnet sin løsning på frivillig basis. En tilsiktet virkning av dette, er å effektivisere de frivillige forhandlinger. Ettersom systemet legger opp til at saken allerede er ferdig opplyst når den eventuelt kommer inn til retten, vil rettens vurdering gjelde om stadfestelse skal skje utfra debtors konkrete økonomiske situasjon, med utgangspunkt i de normer som stilles opp i utkastet.

Vilkåret for betalingsutsettelse er at skyldneren ikke kan dekke løpende forpliktelser og betjene sin gjeldsbyrde. Det settes også som vilkår at skyldnerens bolig ikke er for verdifull.

Flertallet tolker mandatet slik at det må foreslås ordninger som ikke utelukker arbeidsledige. Flertallet har foreslått en egen ordning med adgang til utvidet betalingsutsettelse i inntil ett år, der skyldneren er arbeidsledig. Utsettelsen betinges selvfølgelig av at skyldneren tilpasser seg situasjonen, men det vil ikke stilles så strenge krav som at f eks bolig må selges på grunn av de forbigående problemer. I tilfeller hvor det er tale om permanent ledighet kan det bli tale om en mer inngripende gjeldsordning. Ved vurderingen av om arbeidsledigheten er permanent, vil en se hen til vedkommendes utdanning og yrkeserfaring, og sosiale tilpasning forøvrig. Den tid ledigheten har vart, vil også være en viktig faktor.

Flertallet har vurdert om betalingsutsettelsen bør kunngjøres, med frist for fordringshaverne til å melde sine krav, og har kommet til at det ikke skal foretas kunngjøring. Kunngjøringen ville være kostnadskreven og forsinke prosessen med minst fire uker. Faren for at man ikke får med seg alle kreditorer antas å være liten. Det vil være i skyldnerens interesse å oppgi alle kreditorer. En tilleggssikkerhet ligger i namsmannens rolle i saksbehandlingen, med det kjennskap han har til aktuelle tvangsforretninger. Skulle større krav dukke opp etter at en ordning er vedtatt, må de øvrige fordringshavere eventuelt godta at den sist kjente løses ut. Gjeld som skyldneren med vilje fortier, bør som regel føre til at gjeldsordningen bortfaller.

Skyldnerens bolig står sentralt i vurderingen av om gjeldsordning skal innledes. Hvor boligen er for dyr i forhold til den standard som stilles opp i dekningslovens § 2-10, skal den betalingsutsettelse som ellers hadde innledet gjeldsordningssaken ikke gis. Selv om boligen ikke overstiger rimelig standard, kan forholdet være at den ikke er pantsatt i særlig grad. Synspunktet er da at skyldneren har verdier tilgjengelig, som bør utnyttes på en eller annen måte, slik at gjeldssanering ikke er aktuelt.

Flertallet har nøye vurdert hvordan gjeldsordningen skal fungere overfor panthavere med pant som ikke dekkes av boligens verdi. Flertallet har kommet til at pantekrav utover pantets verdi, avlyses når gjeldsordningen er avvirket. Gjeldskravet behandles for seg, og nedbetales/avkortes på lik linje med de uprioriterte krav. I løpet av den tid gjeldsordningen løper, foretar skyldneren imidlertid nedbetaling av de pantehaftelser som ligger innenfor boligens verdi. Ved dette frigjøres også deler av pantet. Denne fordel bør tilfalle de etterfølgende panthavere, ved at de rykker opp i den verdi som frigjøres, dog slik at denne delen av fordringen ikke er dividendeberettiget. Betjeningen av denne fordringen utstår til

gjeldsordningen er avvirket.

Når det gjelder de panthavere som har pant innenfor verdien av boligen, har arbeidsgruppen kommet til at deres krav mot skyldneren i det vesentlige bør falle utenfor gjeldsordningen. Hvis skyldneren har opparbeidet seg en restanse på slik pantegjeld på boligen, må panthaveren finne seg i at lånet fortsetter å løpe, og at den misligholdte termin legges til kapitalen, og forrentes på samme vilkår som ellers.

Det er i prinsippet den samme vurdering som foretas av betalingsforslaget, både ved en frivillig gjeldsordning og rettslig stadfestelse. Tema er om kreditorene har grunn til å motsette seg betalingsforslaget.

En søknad om betalingsutsettelse eller en anmodning om rettens stadfestelse av en ordning, kan forkastes dersom det ville virke "støtende" å innrømme en ordning. Begrepet vil typisk ramme kreditorsvik forut for skyldnerens søknad, eller transaksjoner som ville vært omstøtelige i konkurs, og en del andre forhold hvor folk vil reagere på at en person får redusert sin gjeld ved rettsapparatets hjelp.

Varigheten av gjeldsordningens avvikling må fastsettes konkret. Lovforslaget har derfor ingen bestemt tidsangivelse. I normaltillfellene antas ordningen å kunne avvikles over fem år.

Gjeld som ikke blir dekket gjennom den gjeldsordning som kommer i stand, er endelig bortfalt etter utløpet av fem år.

Kapittel 2 Sammendrag

2.5 Mindretallets forslag

Mindretallets utkast omfatter også bare personer som ikke er næringsdrivende. I kap 7 gjør mindretallet rede for sitt forslag og en vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser av dette.

Rettsikkerhetsmessige betraktninger tilsier at beslutningen om gjeldsordning hører under domstolenes avgjørelsesmyndighet. Mindretallet finner flertallets forslag for ubalansert, for lempelig m.h.t målgruppe, og at det medfører for lang saksbehandlingstid.

Mindretallets forslag ligger meget tett opp til de danske regler om gjeldssanering, og det forslag til skuldsaneringslag som er lagt frem av den svenske Insolvensutredningen.

Mindretallet legger prinsipiell vekt på konkursrettslige synspunkter i sitt forslag. Kreditorene skal ikke påføres tap ut over det de kan påføres i dag, etter gjeldende konkurslov og dekningslov, dog likevel slik at sosiale hensyn skal tas. Til forskjell fra konkurs innebærer dette forslag allikevel at skyldneren blir fri for gjeld som ikke skal dekkes gjennom gjeldssaneringen. I motsetning til tvangsakkord forutsetter gjeldssanering ikke kreditorenes samtykke. Avgjørelsen tas i sin helhet av skifteretten, etter at skyldneren og fordringshaverne er blitt innkalt til rettsmøte med anledning til å komme med uttalelse. Det objektive vilkår for å få gjeldssanering er at skyldneren ikke kan gjøre opp sine forpliktelser i overskuelig fremtid. I tillegg foretas det en subjektiv vurdering av skyldnerens interesse i sanering, hvor bl.a omstendighetene ved gjeldsstiftelsen tillegges stor vekt.

All gjeld behandles likt, unntagen gjeld som er pantesikret. Denne holdes utenfor gjeldssaneringen.

Det er skifteretten som har ansvar for sakens opplysning, etter at gjeldssanerings sak er åpnet. Til å bistå seg, kan retten oppnevne en medhjelper. Mindretallet legger opp til at fordringshaverne blir oppfordret til å melde sine krav gjennom offentlig kunngjøring, da både kjente og ukjente krav blir berørt av ordningen.

Utgiftene til gjeldssaneringsordningen dekkes av det offentlige. Mindretallet antar at det offentliges utgifter vil ligge på omtrent samme nivå som anslaget i det svenske forslaget, hvilket er ca kr 40 millioner

pr år.

Kapittel 2 Sammendrag

2.6 Administrative og økonomiske konsekvenser (flertallets vurdering)

Ut fra mandatets pålegg om å finne løsninger som "ikke øker arbeidsbelastningen og utgiftene for domstolene" har arbeidsgruppens flertall lagt vekt på å gi et forslag hvor domstolene får en mer tilbaketrukket, stadfestende rolle. Arbeidsgruppen tolker videre mandatet slik at den skal legge frem et forslag uten økt ressursinnsats og har derfor presentert et alternativ med minst mulig økte offentlige utgifter, det såkalte null-alternativ. For å nå den aktuelle målgruppe, kan arbeidsgruppen ikke stille seg bak et slikt "null-alternativ". Det foreslås derfor at det skal kunne oppnevnes en medhjelper, og at utgiftene dekkes over rettshjelpbudsjettet.

Flertallet forutsetter at de fleste saker blir løst på det første trinn i den modellen som er foreslått. Så lenge partene har et sett med spilleregler å holde seg innenfor, antar arbeidsgruppen at domstolenes medvirkning til sakens opplysning og administrering er unødvendig.

Når det åpnes for en ordning basert på frivillighet, mener flertallet at inngangskriteriene også kan være videre, enn om man skulle gå til domstolene direkte.

Ved at namsmannen kobles inn i den frivillige prosessen gis kreditorene bedre kontroll med skyldnerens fremstilling og forvaltning av egne aktiva.

Den saksbehandling som to-trinns ordningen legger opp til, tar konsentrert like lang tid som mindretallets forslag. Forberedelsen av saken må gjennomføres uansett, og flertallet ser det som en fordel at domstolene spares for dette forarbeidet. Det må imidlertid sørges for at domstolene gis direktiv om at saker etter denne ordningen behandles raskt, slik at en ferdig forberedt sak ikke må vente for lenge.

Flertallet vil legge hoveddelen av ordningen til namsmennene. Man kan på den måten nyttiggjøre seg den ekspertise som finnes her, når gjeldsordningsforslag skal vurderes etter dekningslovens regler. I lensmannsdistriktene, som dekker to tredjedeler av befolkningen, har namsmannen gjerne god oversikt over folk med betalingsproblemer, i det alle tvangsforretninger registreres hos ham. Ordningen antas å medføre besparelser hos namnsmyndighetene, og det er hensiktsmessig å legge ordningen til den del av rettsapparatet hvor besparelsene ventes.

Det er meget vanskelig å forutsi noe om hvor mange saker som kommer til behandling. I Danmark har de ca 6.000 saker pr år, og i Sverige antar insolvensutredningen at man vil få 8.000 - 10.000 saker pr år. Det kan være grunn til å anta at søkningen til ordningen vil bli høy i Norge, i og med at det er knyttet stor oppmerksomhet til folks betalingsproblemer. De inngangskriterier flertallets forslag setter opp er også åpnere enn det en har i det danske system.

Med utgangspunkt i 10.000 søknader pr år i "null-alternativet" har flertallet beregnet at det blir behov for 38 nye årsverk på funksjonærnivå. Utgiftene til det skjønner som i enkelte tilfeller må avholdes over skyldnerens bolig, anslås til kr 3.000 pr sak. Hvilken belastning namsrettene får ved null-alternativet er vanskelig å fastslå. Arbeidsbyrden vil i stor grad være avhengig av kvaliteten på det forarbeid som er gjort. Flertallet antar at det vil dreie seg om 8 - 10 dommerårsverk for hele landet med den to-trinnsbehandling som foreslås. Det antas at i underkant av 20 - 25 pst av gjeldsordningssakene havner i retten.

Arbeidsgruppen antar at null-alternativet setter en vesentlig begrensning overfor de skyldnere som vil trenge bistand. Får skyldner bistand, blir saken bedre forberedt, noe som reduserer rettens arbeid i en senere stadfestelsessak. Kreditorene vil sannsynligvis også ha større

tillit til det forslag en nøytral mellommann har utarbeidet.

Flertallet foreslår at namsmannen skal kunne oppnevne en medhjelper, som dekkes av det offentlige etter fri rettshjelpsatsene. Med 15 - 20 timer til disposisjon pr sak, vil medhjelperen koste ca kr 8.000,-. Etter flertallets forutsetninger vil flere slippe til, med to-trinns gjeldsordningen, enn etter mindretallets system. Med en antagelse om at det i 70 - 80 pst av sakene oppnevnes en medhjelper, vil dette totalt beløpe seg til ca 60 millioner kroner i året. Dersom sosialkontorene kan trekkes mer med i gjeldsordningsforhandlinger enn det som er tilfellet i dag, kunne beløpet reduseres.

Det ligger store problemer knyttet til vurderingen av hvor mange søknader man må regne med pr år. Flertallet har i sine regneeksempler lagt til grunn 10.000 saker årlig. Flertallet vurderer det slik at mindretallets løsning vil kreve 77 nye dommerårsverk og 38 nye funksjonærårsverk. Dette utgjør 35 millioner kroner pr år. Ved at anslagsvis 50 pst av sakene blir avvist, får en kunngjøringsomkostninger i de resterende på ca 25 millioner kroner, og medhjelperutgifter på 40 millioner kroner, tilsammen 100 millioner kroner.

Flertallets forslag forutsetter at 80 pst av sakene blir videreført, slik at medhjelper oppnevnes. Dette utgjør kr 64 millioner pr år. Funksjonærårsverkene som vil falle på namsmennene utgjør 8 millioner, og de ti nye dommerårsverk utgjør 3,5 millioner. Det skal avholdes skjønn over skyldnerens bolig i en del saker. Med utgifter på kr 3.000,- pr sak i 5.000 av de 8.000 sakene, får en en utgift på 15 millioner kroner, totalt 92 millioner kroner.

Begge regneeksempler viser de brutto kostnader for det offentlige. Flertallet mener at to-trinns ordningen vil føre til at nettokostnadene blir lavere, ved at ordningen har større effekt enn mindretallets forslag. Omkostningene ved mindretallets forslag vurderes ulikt av flertallet og mindretallet, og mindretallet viser til sine beregninger i kap 7.4.

Arbeidsgruppen mener at gjeldssaneringen bør være gebyrfri. Ordningen er til for de som har så dårlig råd at de ikke har muligheter til å komme ut av sin gjeldsbyrde uten egen hjelp. Den økonomiske konsekvensen av et gebyr, vil i de fleste tilfelle bli belastet kreditorene, fordi det kommer til fradrag i de disponible midler. Hvor skyldnerens inntekter er så lave at han ikke har midler til å nedbetale noe som helst til sine uprioriterte kreditorer, vil gebyrkravet ramme de svakeste hardest.
